GR 99

El GR-99, o Camí Natural de l'Ebre, és un sender de gran recorregut que s'inicia a Fontibre (Cantàbria) i recorre tot l'Ebre fins a la seva desembocadura a Riumar (Tarragona), uns 1.280 km. En el seu recorregut travessa les províncies de Cantàbria, Álava, Burgos, La Rioja, Navarra, Saragossa i Tarragona. Consta de 42 etapes.

El GR-99 ha estat format a partir de diversos recorreguts tradicionals (per exemple, el tram des de la desembocadura fins a Logronyo coincideix amb l'antic branc del Camí de Santiago, que anava des de la Mediterrània i s'unia al Camí Francès). Aquest sender de gran recorregut ha estat senyalitzat i condicionat per iniciativa del Ministeri de Medi Ambient en col·laboració amb la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre, la Federació Espanyola de Muntanya i Escalada, les set comunitats autònomes i els centenars d'ajuntaments pels quals passa el seu recorregut.

El riu Ebre té tres trams naturals diferenciats: l'alt Ebre, la depressió i el baix Ebre, que permeten, al seu torn, dividir el camí pels paisatges que s'observen i per les característiques del camí. Al baix Ebre, des de Mequinensa fins a Tortosa, el riu es va encaixant entre muntanyes com a l'espectacular pas de l'Ase a Ascó, la qual cosa fa a la vegada el camí més difícil però amb més interès paisatgístic. Finalment, en arribar a aquesta localitat, el cabal torna a obrir-se per formar el delta i desembocar al mar.

El GR-99, o Camino Natural del Ebro, es un sendero de gran recorrido que parte de Fontibre (Cantabria) y recorre todo el Ebro hasta su desembocadura en Riumar (Tarragona), unos 1,280 km. En su recorrido atraviesa las provincias de Cantabria, Álava, Burgos, La Rioja, Navarra, Zaragoza y Tarragona. Consta de 42 etapas.

El GR-99 ha sido formado a partir de diversos recorridos tradicionales (por ejemplo, el tramo desde la desembocadura hasta Logroño coincide con el antiguo ramal del Camino de Santiago, que iba desde el Mediterráneo y se unía al Camino Francés). Este sendero de gran recorrido ha sido señalizado y acondicionado por iniciativa del Ministerio de Medio Ambiente en colaboración con la Confederación Hidrográfica del Ebro, la Federación Española de Montaña y Escalada, las siete comunidades autónomas y los centenares de ayuntamientos por los que discurre su recorrido.

El río Ebro tiene tres tramos naturales diferenciados: el alto Ebro, la depresión y el bajo Ebro, que permiten dividir a su vez el camino por los paisajes que se observan y por las características del camino. En el bajo Ebro, desde Mequinenza hasta Tortosa, el río se va encajando entre montañas como en el espectacular Pas de l'Ase en Ascó, lo que hace el camino a la vez más difícil pero de más interés paisajístico. Finalmente, al llegar a esta localidad, el cauce vuelve a abrirse para formar el delta y desembocar en el mar.

Etapa 38: Flix - ASCÓ - Móra d'Ebre

Aquesta etapa transcorre per la comarca de la Ribera d'Ebre i comprèn els municipis de Flix, Ascó, Vinebre i Móra d'Ebre. El tram del terme d'Ascó és un dels més monumentals pel que fa a paisatge fluvial a causa de la seva extrema proximitat a l'Ebre, pel gran encant que significa el pas de l'Ase a mitja etapa i per coincidir amb l'antic camí de sirga de l'Ebre. Des d'aquest punt, les mirandes al riu són extraordinàries i es fa entenedora la importància que va tenir el seu curs al llarg de la història remota fins als nostres dies.

La sortida és a Flix, creuant l'Ebre pel pas de barca per accedir a la dreta, a la plana d'arbres fruiters del Pla d'Ini. Després de passar el Mas de Comte, el camí s'acosta per primera vegada al riu. S'arriba al Mas de la Serraneta, d'estructura tradicional, i a la població de Vinebre, d'on es surt cap a l'oest per arribar a Ascó travessant el pont de l'Ebre.

A Ascó cal passar-hi estona per visitar el seu esplèndid passat templer i morisc. Carrers costeruts en la "vila de dins" ensenyen el seu passat musulmà, i en la "vila de fora", senyorejada pel castell, el nucli cristià. De l'Ascó emmurallat en queden els perxes del Cavaller, de la Placeta, Baixunga i el Perxe de Pere Sans. Altres singularitats de la vila són la torratxa defensiva de Ca Estisora, Cal Cavaller, que es creu que fou l'antiga casa d'Alí Abimazit, reconstruïda el 1632; el pou de neu de finals

del segle XVII, les voltes i sitges de l'època medieval, pertanyents a l'aljama musulmana i després morisca; el carrer Sequerets, l'antic cementiri musulmà i l'església amb factura de tres estils: transició romànic, gòtic i toscà.

L'ermita de la Mare de Déu del Carme, patrona dels navegants a llaüt, és el punt de sortida cap al sud-est, seguint la carretera fins a un desviament a l'esquerra, que descendeix per creuar el barranc de la Gala: és l'inici del camí de Barbers, perfectament senyalitzat com a Camí Natural de l'Ebre. A l'esquerra tindrem el traçat del ferrocarril i idíl·liques vistes de la ribera de l'Ebre. Finalitzat el camí de Barbers, la senda s'enfila cap al muralló rocós fins arribar a una miranda on el cartell ens informa que estem al pas de l'Ase, un indret estratègic de control ibèric i romà del trànsit fluvial

Descendim de nou a la via fèrria i seguim la pista, on a les Sènies de Garcia s'aparta momentàniament del riu per passar per l'estació del tren i el Mas de les Sènies. En una cruïlla amb el barranc de Roians trobem senyalitzat el GR 171. Tornem a estar al costat mateix de l'Ebre i en el camí asfaltat de Subarrec (nom de l'illa que veurem a l'esquerra); estem a mitja hora de Móra d'Ebre, on arribarem al seu embarcador. Han estat sis hores de camí, més la visita obligada al riu d'història que representa Ascó.

Esta etapa transcurre por la comarca de La Ribera d'Ebre y comprende los municipios de Flix, Ascó, Vinebre y Móra d'Ebre. El tramo del término de Ascó es uno de los más monumentales en cuanto a paisaje fluvial a causa de su extrema proximidad al Ebro, por el gran encanto que significa el Pas de l'Ase a media etapa y por coincidir con el antiguo camino de sirga del Ebro. Desde este punto, las mirandas al río son extraordinarias y se entiende la importancia que tuvo su curso a lo largo de la historia remota hasta nuestros días.

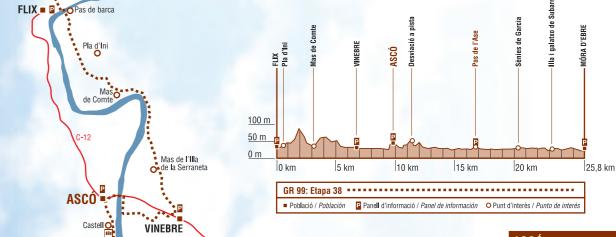
La salida está en Flix, cruzando el Ebro por el paso de barca para acceder a la derecha, a la plana frutícola del Pla d'Ini. Después de pasar el Mas de Comte, el camino se acerca por primera vez al río. Se llega al Mas de la Serraneta, de estructura tradicional, y a la población de Vinebre, de donde se sale hacia al oeste para llegar a Ascó atravesando el puente del Ebro.

En Ascó es importante pasar un rato para visitar su espléndido pasado templario y morisco. Calles escarpadas en la "villa de dentro" enseñan su pasado musulmán, y en la "villa de fuera", señoreada por el castillo, el núcleo cristiano. Del Ascó amurallado quedan los porches del Cavaller, de la Placeta, Baixunga y el Porche de Pere Sans. Otras singularidades de la villa son el torrejón defensivo de Ca Estisora, Cal Cavaller, que se sospecha que fue la antigua casa de Alí Abimazit, reconstruida en 1632; el pozo de nieve de finales del siglo

XVII, las bóvedas y silos de época medieval, pertenecientes a la aljama musulmana y después morisca; la calle Sequerets, el antiguo cementerio musulmán y la iglesia con factura de tres estilos: transición románico, gótico y toscano.

La ermita de la Mare de Déu del Carme, patrona de los navegantes a laúd, es el punto de salida hacia el sudeste, siguiendo la carretera hasta un desvío a la izquierda, que desciende para cruzar el barranco de la Gala: es el inicio del camino de Barbers, perfectamente señalizado como Camino Natural del Ebro. A la izquierda tendremos el trazado del ferrocarril e idílicas vistas de la ribera del Ebro. Finalizado el camino de Barbers, la senda sube hacia el murallón rocoso hasta llegar a una miranda donde el cartel nos informa de que estamos en el Pas de l'Ase, un sitio estratégico de control ibérico y romano del tráfico fluvial.

Descendemos de nuevo a la vía férrea y seguimos la pista, donde en las Sènies de Garcia se aparta momentáneamente del río para pasar por la estación del tren y el Mas de les Sènies. En un cruce con el barranco de Roians encontramos señalizado el GR 171. Estamos de nuevo al lado del Ebro y en el camino asfaltado de Subarrec (nombre de la isla que veremos a la izquierda); estamos a media hora de Móra d'Ebre, donde llegaremos a su embarcador. Han sido seis horas de camino, más la visita obligada al río de historia que representa Ascó.

Les Sénies de Garcia O

Antic pas de barca

